

Forløb 5: Vietnamkrigen (og Den Kolde Krig)

Bilag 1: Tonkinbugt-resolutionen

I: Frederiksen: *Vietnam – fra drage til tiger*, Systime, 2000

1 normalside

Bilag 2: Paul Meadlo om My Lai-massakren (1969).

I: Frederiksen: *Vietnam – fra drage til tiger*, Systime, 2000, s. 98

1 normalside

Bilag 2: "*Trods 50 års afstand til krigen dukker Vietnam-spøgelset endnu op i USA*". Artikel fra Århus Stiftstidende d. 22. januar, 2023 skrevet af journalist Jens Bjarke Holst.

2 normalsider

I alt 4 normalsider

Bilag 1: Tonkinbugt-resolutionen

I forlængelsen af Tonkinbugt-episoden (d. 2. august, 1964) fremlagde USA's præsident Lyndon B. Johnson fem dage senere (d. 7. august, 1964) den såkaldte Tonkinbugt-resolution for Kongressen. Resolutionen blev vedtaget med 554 stemmer for og 2 imod.

For at fremme opretholdelse af international fred og sikkerhed i Sydøstasien.

Eftersom flådeenheder fra det kommunistiske regime i Vietnam, i strid med principperne i Forenede Nationers charter og folkeretten, med fuldt overlæg og gentagne gange har angrebet USAs flåde fartøjer, der lovligt var tilstede i internationalt farvand, og derved har skabt en alvorlig trussel mod international fred; og

Eftersom disse angreb er en del af en tilsigtet og systematisk aggressionskampagne som det kommunistiske regime i Nordvietnam har ført mod dets naboer og nationerne forenet med dem i det fælles forsvar af deres frihed og

Eftersom USA hjælper det sydøstasiatiske folk med at beskytte deres frihed og ikke har territoriale, militære eller politiske ambitioner i området, men udelukkende ønsker at dette folk skal leve i fred til realiseringen af deres egne mål på deres egen måde: Derfor bliver det nu besluttet af Amerikas Forenede Staters Senat og Repræsentanternes Hus, forsamlet i Kongressen.

§1 At Kongressen godkender og støtter præsidentens fortsæt som øverstbefalende for de væbnede styrker, om at tage alle nødvendige forholdsregler med henblik på at slå ethvert angreb tilbage rettet mod De Forenede Staters styrker og forhindre yderligere aggression.

§2 De Forenede Stater anser det for vitalt for dets nationale interesser og for verdensfreden, at international fred og sikkerhed opretholdes i Sydøstasien. I overensstemmelse med De Forenede Staters forfatning og med Forenede Na-

tioners charter og i henhold til sine forpligtelser ifølge den Sydøstasiatiske Kollektive Forsvarstraktat er De Forenede Stater derfor indstillet på at træffe alle nødvendige forholdsregler, som præsidenten måtte beslutte, deriblandt anvendelsen af væbnet magt, for at bistå et hvilket-somhelst medlem eller protokolstat i den Sydøstasiatiske Kollektive Forsvarstraktat, som måtte ønske assistance til forsvar af sin frihed.

§3 Denne resolution udløber, når præsidenten beslutter, at fred og sikkerhed i området er rimeligt sikret gennem internationale betingelser skabt ved handling af de Forenede Nationer eller på anden måde, medmindre den måtte blive ophævet tidligere ved en samstemmende kongresresolution.

Bilag 2: Paul Meadlo om My Lai-massakren (1969)

Den 22-årige Paul Meadlo var blandt de soldater, der i marts 1968 på ordre fra William Calley udførte en massakre på civilbefolkningen i den sydvietnamesiske landsby My Lai. I 1969 gav Meadlo følgende interview til et amerikansk fjernsynsselskab om begivenhederne i My Lai.

Spørgsmål: "Hvorfor gjorde De det?"

Svar: "Hvorfor jeg gjorde det? Fordi jeg fik ordre til det. Dengang mente jeg, jeg gjorde det rigtige. Jeg har mistet kammerater, jeg har mistet en pokkers god ven, Bobby Wilson, og dét tænkte jeg på.

Spørgsmål: "Hvordan gik det hele nu til?"

Svar: "Vi gik ind i landsbyen og begyndte at gennemsege den og samle beboerne og drive dem hen til landsbyens centrum."

Spørgsmål: "Hvor mange mennesker fik De gennet sammen?"

Svar: "Ja, sådan ca. 40-50. Som blev samlet sammen midt i landsbyen. Der sad de som på en lille ø"

Spørgsmål: "Hvad var det for mennesker — mænd, kvinder, børn?"

Svar: "Mænd, kvinder, børn."

Spørgsmål: "Også spædbørn?"

Svar: "Også spædbørn, ja. Vi fik dem drevet sammen og fik dem til at sætte sig på hug, og løjtnant Calley kom over og sagde: "I ved jo, hvad I skal gøre ved dem, ikke?" Og jeg sagde: "Ja." — Jeg regnede med, at det var hans mening, at vi skulle holde opsyn med dem. Så gik han sin vej. Og 10 - 15 minutter senere kom han tilbage og sagde: "Hvorfor har I ikke dræbt dem endnu?" og jeg svarede, at jeg ikke havde troet, at vi skulle skyde, men at han blot havde ment, vi skulle bevogte dem. Og han sagde: "Nej, jeg vil have dem dræbt." (...)

Spørgsmål: "Sagde han det til jer alle sammen eller kun til Dem?"

Svar: "Jeg stod lige foran ham, men de tre, fire andre gutter hørte det. Nå, så trak han sig 10-15 fod tilbage og begyndte at fyre løs på dem. Og så sagde han til mig, at jeg skulle skyde. Så begyndte jeg at skyde. Jeg tømte ca. fire magasiner ind i gruppen." (...)

Spørgsmål: "Og hvor mange dræbte De så?"

Svar: (...) Måske har jeg dræbt ti eller femten af dem..."

Spørgsmål: "Og hvordan føler De Dem nu til mode, når De ser tilbage på det hele?"

Svar: "Hele affæren plager min samvittighed, og den vil plage mig resten af livet. (...)

Trods 50 års afstand til krigen dukker Vietnam-spøgelset endnu op i USA

Vietnamkrigen sidder stadig i USA og fungerer som en advarselsslampe, når landet overvejer at gå ind i nye konflikter. For de fleste ser krigen som en fejl

Jens Bjarke Holst

VIETNAM: De kom. De så. De tabte.

Den amerikanske involvering i Vietnamkrigen var alt andet end en succes for USA, som stadig i dag hænges af det såkaldte Vietnam-spøgelse.

Tabte gjorde amerikanerne godt nok ikke officielt, da daværende præsident Richard Nixon for 50 år siden - 23. januar 1973 - meddelte, at en fredsafstale var på plads og ville blive underskrevet af alle de involverede parter og træde i kraft få dage senere.

Men aftalen, som de godt vidste ikke ville holde, blev indgået for at komme ud med skindet på næsen, fortæller Niels Bjerre-Poulsen.

Han er lektor ved Center for Amerikanske Studier på Syddansk Universitet og forfatter til en bog om Vietnamkrigen.

- Både præsident Richard Nixon og hans sikkerhedspolitiske rådgiver, Henry Kissinger, vidste udmærket godt, at fredsafstalen ikke ville holde. Et primært formål med fredsafstalen var at kunne sige, at det ikke direkte var et amerikansk nederlag.

- Det var et spørgsmål om at få et eller andet alibi for at redde en smule prestige. Det var et spørgsmål om at redde USA's troværdighed som supermagt, siger han.

Trods fredsafstalen fortsatte kamphandlingerne, men uden amerikanske soldater på slagmarken.

Styrker fra kommunistiske Nordvietnam vandt frem, og den sydvietnamesiske hær, som havde kæmpet side om side med amerikanerne, kollapsede til sidst, og kampene sluttede endeligt i 1975.

Ikke et pænt forløb for USA, hvor der undervejs var mange store protester imod krigen.

Opgør med spøgelset

Derfor sidder krigen stadig i USA i dag, selv om flere præsidenter siden da har forsøgt at tage et endeligt opgør med Vietnam-spøgelset.

Øverst: En amerikansk krigsveteran ved en mindevæg rører ved navnet på en af de venner, som han mistede under Vietnamkrigen. Millioner af vietnamesere og tusindvis af amerikanere mistede livet under krigen. Arkivfoto: Matt Rourke/Ritzau Scanpix
Nederst: Amerikanske soldater på vej ind i en skov under krigen i Vietnam. I hjemlandet var der omfattende protester mod krigen. Arkivfoto: Reuters Tv/Reuters

Siden krigen har mange amerikanere set nervøst til, når USA er gået ind i konflikter, af frygt for endnu en lang og blodig omgang.

Flere millioner vietnamesere blev dræbt eller såret i krigen, 58.000 amerikanske soldater mistede livet, og over 300.000 blev såret.

I USA ser man overvejende tilbage på krigen som en fejl, fortæller Niels Bjerre-Poulsen. En fejl, man ikke ønsker at gentage og derfor ofte har i baghovedet.

- Den herskende opfattelse er, at det var en fejl, at USA overhovedet endte med at have kamptropper i Vietnam.

- Man omskrev siden de strategiske manualer for, hvilke krige USA skal involvere sig i - og under hvilke omstændigheder, siger han.

Han tilføjer, at der opstod et "aldrig mere Vietnam"-slogan i kølvandet på krigen. Det fungerer som en advarselsslampe, når USA overvejer at gå ind i en konflikt.

- Det har betydning, at man hver gang leder efter noget, der minder om Vietnam. Om det så er i Afghanistan eller andre steder, så er det de samme alarmklokker, der lyder: Er vi nu på vej ind i et nyt Vietnam?

Lærer af seneste krig

Særligt årene efter Vietnamkrigen var præget af tilbageholdenhed fra USA, som dog alligevel senere har deltaget i konflikter, hvor der kunne drages paralleller til Vietnam.

For eksempel Irakkrigen i årene 2003-2011 og den 20 år lange indsats i Afghanistan,

der sluttede i august 2021.

I de tilfælde har det - ligesom i Vietnam - blandt andet også handlet om at bygge nationer op med udgangspunkt i et amerikansk værdisæt.

Særligt USA's tilbagetrækning fra Afghanistan er blevet sammenlignet med Vietnam.

Lokale allierede, der prøvede at flygte, kaos i gaderne i Kabul, den afghanske hovedstad, og en ambassade evakueret i lynfart bragte mindelser om USA's exit fra krigen i Vietnam.

Vietnamkrigen ligger altså stadig i amerikanernes bevidsthed og dukker op i glimt, men der er opstået nye spørgsmål i USA siden, som Niels Bjerre-Poulsen formulerer det.

- Man lærer altid af den seneste krig. /ritzau/

Vietnamkrigen

■ Vietnam var en del af Fransk Indokina fra 1800-tallet og frem til den Indokinesiske krig fra 1946 til 1954, hvor franskmændene trak sig ud af Vietnam og Indokina officielt blev opløst.

■ Vietnam deltes i det kommunistiske Nordvietnam og Sydvietnam, som blev støttet af USA. De to Vietnam kom i krig mod hinanden i 1959.

■ Et nordvietnamesisk angreb på den amerikanske flåde i Tonkinbugten i 1964 får USA til at gå en ind i krigen for alvor med over 500.000 amerikanske soldater.

■ Krigen slutter 30. april i 1975, med Saigons fald og amerikansk tilbagetrækning.

Kilde: Den Store Danske / www.globalsecurity.org

/ritzau grafik/ MW

FAKTA

VIETNAM I DAG

- Styreform: Kommunistisk stat.
- Hovedstad: Hanoi.
- Indbyggertal: 96,5 millioner.
- Areal: 330.967 kvadratkilometer.
- Sprog: Vietnamesisk.
- Geografi: Ligger i Sydøstasien. Størstedelen af landet er bjerge.
- Religion: 67 procent er buddhister, 9 procent kristne, og 24 procent har andre eller ingen religion.
- Statsoverhoved: Præsident Nguyen Phú Trọng (siden 23. oktober 2018).
- Økonomi: Har siden 1990'erne oplevet en kraftig økonomisk vækst. Særligt turisme er vigtigt.
- Møntfod: Dong.
- Uafhængighed: Opnåede uafhængighed fra Frankrig 2. september 1945.

KILDE: DEN STORE DANSKE